

**Siasi Fakatahataha 'oe Kakai Tonga 'I Nu'usila mo
Aositelelia**

Potungaue Ako Faka-Kalisitiane

Tohi Silipa 'ae Lautohi FakaSapate 2021

Saame 23:1, “Ko hoku tauhi ‘a Sihova ‘e ‘ikai teu masiva.”

Kalasi Kinitikateni – Kalasi 6

KOE TALAMU'A

Si'oku kaungā ngaue,

'Oku ou fakafeta'i lahi 'I he kei 'alo'ofa mai 'ae 'Otua Mafimafi 'o ne kei hoko koe takimu'a he pilikimi ongosia 'o fai mei taimi ki 'Itaniti. 'Oku fai 'ae fakafe'iloaki atu moe lotu fiefia ke 'oatu kiate kimoutolu 'ae fakalelei ki he silapa 'oe lautohi faka-Sapate 'oe Siasi Fakatahataha 'oe kakai Tonga 'I NZ mo Aositelelia pea te tau kamata ngaue'aki ia 'I he ta'u 2021. Neongo 'ae fakalelei ko 'eni ka 'oku tu'u pe 'ae kaveinga lalahi 'e tolu koe taumu'a moe tefito 'oku tau ako'I ai 'ae fanau 'ae Siasi mei he kalasi Kinitikatreni kihe Kalaisi 6.

1. **TALI 'O SISU**
2. **TOHITAPU**
3. **AKONAKI 'AE SIASI**

Kaveinga Fakalukufua 'ae Potungauē Ako Faka-Kalistiane

Ke ako'I mo fakahinohino 'I he sikaki moe tanumaki, pea 'I he tokoni mai 'ae Laumalie 'oe 'Otua, ki he fanau iiki, to'utupu moe kakai lalahi kotoa pē 'oe Siasi Fakatahataha 'oe kakai Tonga ke 'ilo'I 'a Sisu Kalaisi mo mo'ui 'aki 'a Sisu Kalaisi 'I he 'aho kotoa pē 'o 'enau mo'ui.

'Oku mahu'inga foki ke mou fakatokanga'I 'oku 'iai 'ae faka'amu ke tau fakamamafa'I 'ae fiema'u ke aka 'ae folofola 'I he mo'ui 'o 'etau fanau, 'o 'ikai hoko ko ha me'a 'oku nofo 'I tu'a kā ke hoko ia koe kongā mo'oni 'o 'enau mo'ui.

'Oku 'iai 'ae ngaahi potufolofola ke ako ma'u lotu 'e he fanau mei he kalasi Kinitikateni kihe Kalasi 6, pea 'e fakafo'ou 'ae ngaahi potufolofola ko 'eni 'I he ta'u kotoa pe.

Si'I kau fai lautohi ko kimoutolu 'ae sipinga lelei ke sio kiai 'etau fanau. 'Oku mahu'inga ke mou tulituli ke tatau ho'o mou mo'ui moe me'a 'oku mou ako'I kiai 'etau fanau.

Mou fakatokanga'I ko 'etau tohi silapa he ta'u ni 'oku taha pē, pea koe silapa ko 'eni 'oku ma'u kotoa pē 'I he tohi ni (Kalasi Kinitikateni kihe Kalasi 6).

Fakatauange pe ke tau ma'u ivi mei he 'Otua Mafimafi ke Ne folofola 'I he 'etau mo'ui ke 'inasi ai si'etau fanau pea moe to'utangata kotoa pē 'oe Siasi Fakatahataha 'oe kakai Tonga 'I NZ mo Aositelelia.

Faka'apa'apa lahi moe lotu

Rev Kiopeti Mahina (Palesiteni 'oe Siasi)

Koe Siliapa - Kalasi Kinitikateni – Ta’u 3-5

FEHU’I MO E TALI: Vahe 1: Ko e ‘Otua

NGAAHI HIMI KE LAU MA’ULOTO: Veesi 1 pe

a. Himi 466 e. Himi 598 f. Himi 616

VEESI LAULOTO:

❖ Filipai 4:4 “Mou Fiefia I he ‘Eiki ma’u ai pē: ‘Io kau toe ‘ai atu, mou fiefia.”

FUAKAVA MOTU’A:

➤ Lau ma’uloto ‘a e hokohoko mei a Senesi kia Teutalonome

FUAKAVA FO’OU:

➤ Lau ma’uloto ‘a e hokohoko mei a Matiu kia Ngaue

NGAAHI HIVA FAKALOTU: Ke hiva’i mo fakatataa’i

- ❖ Ko e siliva mo e koula
- ❖ Lau ‘a e Tohitapu
- ❖ Ko e sotia au ‘a e ‘Eiki

NGAAHI FAKATĀTĀ FAKALOTU:

➤ Ngaue’aki ha ngaahi faiva (videos) (Fakatupu)

NGAAHI ME’A KEHE:

➤ Lau ma’uloto ‘a e A, E, F, H... Faka-Tonga

Koe Silapa - Kalasi I- Ta'u 6-8

FEHU'I MO E TALI: Vahe 2: Ko e ngaohi 'ae Tangata

NGAAHI HIMI KE LAU MA'ULOTO: Veesi 1 & 2

a. Himi 114 e. Himi 609 f. Himi 651

VEESI LAULOTO:

a. Sione 3:16 e. 2 Timote 3:16 f. Hepelu 13:8 (veesi lauloto kihe sivi lautohi)

FUAKAVA MOTU'A:

- Lau ma'uloto mei a Senesi kia 2 Samiuela

FUAKAVA FO'OU:

- Lau ma'uloto mei a Matiu ki a 'Efeso

LOTU 'A E 'EIKI: Ke lau ma'uloto 'a e Lotu 'a e 'Eiki

TOHITAPU: Ako'I 'ae talanoa 'oe fakatupu ke 'ilo 'e he fanau (Senesi 1:1-31)

- Fakatātā 'aki 'eni:
 - Koe 'Otua 'oe fakatupu
 - Koe ngaahi 'aho moe me'a na'e fakatupu ai
 - Koe 'aho 'e fiha na'e fakatupu ai 'e he 'Otua 'ae mamani

NGAAHI ME'A KEHE:

- Lau ke 'ilo'i 'a e ngaahi mata'itohi 'A,E,F,H Faka-Tonga.

Koe Silapa - Kalasi II – Ta’u 9-10

FEHU’I MO E TALI: Vahe 3: Ko e hinga `a e Tangata

VEESI LAULOTO: Saame 27:1 & 2 (veesi lauloto kihe sivi lautohi)

KO E FUAJAVA MOTU’A:

- Ko e `Otua `i he kamata’anga: Senesi 1:1–11:32
- Tangata `i he fakatupu `a e `Otua: Senesi 2:4-25
- Ko e talangata’a `a e tangata mo e palomesi `a e `Otua: Senesi 3:1–26
- Ko Keini mo `Epeli: Senesi 4:1–16
- Ko e kovinanite `a Noa mo e `Otua: Senesi 9:8– 17
- Ko Noa mo hono ngaahi foha: Senesi 9:18-29
- Ko e taua `o Pepeli: Senesi 11:1–9

KO E FUAJAVA FO’OU:

- Kamata’anga `o Sisu Kalaisi ki hono ta’u 12: Matiu 1:1-2 & Luke 1:1–2:51
- Ko e kikite’i `o Sione Papitaiso: Luke 1:5-25
- Teuteu’i `e he `angelo `a Mele: Luke 1:26- 38
- Ko e `a’ahi `a Mele ki a `Ilisapesi: Luke 1:39-56
- Ko e fanau’i `o Sione Papitaiso: Luke 1:39–56
- Ko e hohoko `o Sisu Kalaisi: Matiu 1:1–17
- Ko e `alo’i `o Sisu Kalaisi: Matiu 1:1–17

KO E NGAARI ME’A KEHE:

- Lau ma’uloto `ae hokohoko `o e Fuakava Motu’a mei a Senesi - Malakai
- Lau ma’uloto `ae hokohoko `o e Fuakava Fo’ou mei a Matiu – Fakaha

Koe Silapa - Kalasi III – Ta’u 11-12

FEHU’I MO E TALI: Vahe 4: Ko e fakamo’ui `o e Tangata

VEESI LAULOTO: Saame 127 (Koe veesi lauloto ke ako ki he Sivi Lautohi)

KO E FUAJAVA MOTU’A: Senesi 12:1 – 25:18

- Ko e ui `o `Epalahame: Senesi 12: 1–9
- Ko e hiki `a `Epalahame ki `Isipite: Senesi 12:10-13:18
- Koe kovinanite `ae `Otua mo `Epalahame: Senesi 15:1–21
- Ko e sila’i `a e kovinanite `a e `Otua mo `Epalahame: Senesi 17:1–27
- Ko Sotoma mo Komola: Senesi 19:1–38
- Ko e fanau’i `o `Aisake: Senesi 21:1–21
- Ko e feilaulau `o `Aisake: Senesi 22:1–19

KO E FUAJAVA FO’OU:

- Ko e kamata’anga `o e ngaue fakamisinale `a Sisu: Sione 1:1–18
- Ko e malanga `a Sione Papitaiso: Matiu 3:1–12 & Ma’ake 1:1–8, Luke 3: 1–17 & Sione 1:19–28
- Ko e papitaiso `o Sisu: Matiu 3:13 – 17; Ma’ake 1:9–11, Luke 3: 21 – 22 & Sione 1: 29–34
- Ko e `ahi’ahi’i `o Sisu: Matiu 4:1– 11, Ma’ake 1:12–13 & Luke 4:1–13
- Ko e `uluaki Tisaipale: Ma’ake 1:16–20
- Ko e mali `i Kena `o Kaleli: Sione 2:1–12

KO E NGAHI ME’A KEHE:

- Kataki `ae kau faiako lautohi `o tokoni’I `ae fanau he fa’u essay he koe me’a ia `e tokoni lahi ki he `enau Sivi Lautohi
- Lau ma’u loto hokohoko `ae Tohitapu: Senesi – Fakaha

Koe Silapa - Kalasi IV – Ta’u 13-14

FEHU’I MO E TALI: Vahe 5: Ko e fakamaau mo e mo’ui

VEESI LAULOTO: Saame 23:1-6 (Koe veesi lauloto `eni ki he Sivi Lautohi)

KO E FUAJAVA MOTU’A: 1 Samiuela 1–15

- Ko e fanau’i `o Samiuela: 1 Samiuela 1:1–2:11
- Ko Samiuela ko e Palofita, Fakamaau moe Taula’eiki: 1 Samiuela 3:19–21 & 7:9
- Ko e taki `a Samiuela `i `Isileli: 1 Samiuela 7:2–17
- Ko Saula ko e `uluaki tu’i ki `Isileli: 1 Samiuela 9:1-15
- Ko e fakaha `e Samiuela `a e me’a `e hoko ki a Saula: 1 Samiuela 9:16–10:16
- Ko e fakanofu tu’i `o Saula: 1 Samiuela 10:17–27
- Ko e akonaki `a Samiuela ki `Isileli: 1 Samiuela 12:1–25

KO E FUAJAVA FO’OU: Ko e ngaue fakamisinale `a Sisu `i Siutea, Samelia pea mo Kaleli

- Ko e fakama’a `e Sisu `a e Temipale: Sione 2:13–25
- Ko Sisu mo Nikotimasi: Sione 3:1–21
- Ko e fetongi tu’unga Sisu mo Sione Papitaiso: Matiu 4:12–17, Ma’ake 1:14–15, Luke 4:14-15 & Sione 4:43–45
- Ko e ui `o Pita, `Anitelu, Semisi pea mo Sione: Matiu 4:18–22, Ma’ake 1:18–20 & Luke 50:1-11
- Ko e ui `o Matiu: Matiu 9:9–13, Ma’ake 2:13–17 & Luke 5:27– 32
- Ko e toli uite he Sapate: Matiu 12:1–8, Ma’ake 2:23–28, & Luke 6:1–5
- Ko e tuku atu `e Sisu `a e kau `Apositolo `e toko 12: Matiu 10:1-42, Ma’ake 3:7-19 & Luke 6:12-19

KO E NGAHI ME’A KEHE:

- Ako’I ki he fanau `ae fekau `e hongofulu (ke lava `o ma’uloto)

- Katakai 'ae kau faiako lautohi 'o tokoni'I 'ae fanau he fa'u essay he koe me'a ia 'e tokoni lahi ki he 'enau Sivi Lautohi.
- Lau ma'u loto hokohoko 'ae Tohitapu: Senesi – Fakaha

Koe Silapa - Kalasi V – Ta'u 15-16

FEHU'I MO E TALI: Vahe 6: Ko e lotu mo'oni

VEESI LAULOTO: Saame 121 (Koe veesi lauloto 'eni kihe sivi lautohi)

KO E FUAJAVA MOTU'A: 1 Samiuela 16:1–31:13

- Ko e pani 'e Samiuela 'a Tevita: Vahe 16
- Ko e fetaulaki 'a Tevita mo Kolaiate: Vahe 17
- Ko e 'ofeina mo fehi'anequina'i 'o Tevita: Vahe 18
- Ko e feinga 'a Saula ke tamate'i 'a Tevita: Vahe 19
- Ko Sionatane mo Tevita: Vahe 20
- Ko Tevita mo 'Apimeleki: Vahe 21
- Ko e fakahaofi 'e Tevita 'a Saula: Vahe 24

KO E FUAJAVA FO'OU: Ko e ngaue fakamisinale 'a Sisu 'i Selusalema mo Kaleli

- Ko e fakamo'ui 'e Sisu 'a e tangata 'i he lepa ko Petesaita: Sione 5:1–29
- Ko e kau fakamo'oni ki a Sisu: Sione 5:31– 4
- Ko e fakamo'ui 'a e sevaniti 'a e Senitulio: Luke 7:1–17, Matiu 8:5-13
- Ko Sisu 'i he fale 'o Saimone ko e Falesi: Luke 7:36–50
- Kapusi tevolo 'i he ivi 'o e Laumalie Ma'oni'oni: Matiu 12:22–45, Ma'ake 3:22–30 & Luke 11:14–36
- Ko e tangata tutuu'I: Matiu 13:1–23, Ma'ake 4 :1–29 & Luke 8:1–8

KO E NGAHI ME'A KEHE:

- Ako'I ki he fanau 'ae tui 'ae kau 'Apositolo (ke ma'u loto)
- Kataki 'ae kau faiako lautohi 'o tokoni'I 'ae fanau he fa'u essay he koe me'a ia 'e tokoni lahi ki he 'enau Sivi Lautohi
- Lau ma'u loto hokohoko 'ae Tohitapu: Senesi – Fakaha

Koe Silapa - Kalasi VI – Ta'u 17-18
--

FEHU'I MO E TALI: Vahe 7: Ko Sisu mo e Tamaiki

VEESI LAULOTO: Saame 1 (koe veesi lauloto 'eni ki he sivi lautohi)

KO E FUAJAVA MOTU'A: 2 Samiuela 1–24

- Ko hono tengihia 'o Saula mo Sionatane: 2 Samiuela 1:1–27
- Kuo ua 'a e tu'i ki 'Isileli: 2 Samiuela 2:1–3:1
- Ko hono ikuna'i 'o Selusalema: 2 Samiuela 5:1- 25
- Ko hono fakaha'ele 'a e 'A'ake ki Selusalema: 2 Samiuela 6:1–23
- Ko e palomesi 'a e 'Otua mo e lotu 'a Tevita: 2 Samiuela 7:1–27
- Ko e ngaahi ikuna 'a Tevita: 2 Samiuela 8:1–18

KO E FUAJAVA FO'OU:

- Ko e lolomi 'e Sisu 'a e matangi mo e tahi: Matiu 8: 23–27, Ma'ake 4:36–41, Luke 8:22–25
- Fakamo'ui 'a e 'ofefine 'o Sailosi, mo e fefine autoto: Matiu 9:18–26, Ma'ake 5:22–43 & Luke 8:41–56
- 'Oku 'ikai tali 'e Nasaleti 'a Sisu: Matiu 13:53–58, Ma'ake 6:1–6
- Ko hono tuku atu 'a e toko hongofulu ma ua: Matiu 10:5–42, Ma'ake 6:7–11
- Ko e fafanga 'o e toko 5000: Matiu 14:13–21, Ma'ake 6:32–44, Luke 9:10–17, & Sione 6:1–13

- Ko e Ma 'o e Mo'ui: Sione 6:25–59
- Ko e Folofola 'o e Mo'ui Ta'engata: Sione 6:60–71

KO E NGAAHI ME'A KEHE:

- Kataki 'ae kau faiako lautohi 'o tokoni'I 'ae fanau he fa'u essay he koe me'a ia 'e tokoni lahi ki he 'enau Sivi Lautohi.
- Ako'I 'ae tui 'ae 'Apositolo (ke ma'u loto)
- Lau ma'u loto hokohoko 'ae Tohitapu: Senesi - Fakaha

Koe Fehu'I moe Tali

KE NGAUE'AKI 'E HE LAUTOHI FAKA-SAPATE 'A E SIASI FAKATAHATAHA 'O E KAKAI TONGA

KO E VAHE I: Koe 'Otua (Kalasi Kinitikateni)

1. Ko hai na'ane ngaahi koe?

Tali: Ko e 'Otua.

2. Ko hai 'a e 'Otua?

Tali: Ko e 'Otua ko 'etau Tamai 'oku 'i Hevani.

3. Ko e ha 'a e anga 'o e 'Otua?

Tali: Ko e 'Otua ko e Laumalie, ko e tokotaha na'e 'i ai ai pe, pea te Ne 'i ai ai pe.

4. 'Oku 'i fe 'a e 'Otua?

Tali: 'Oku 'afio 'a e 'Otua 'i he potu kotoa pe.

5. Ko e ha ha me'a 'oku mafai 'e he 'Otua?

Tali: 'Oku mafeia 'e he 'Otua 'a e ngaahi me'a kotoa pe 'oku ne finangalo ki ai.

6. 'Oku 'afio'i 'e he 'Otua 'a e ngaahi me'a kotoa pe?

Tali: 'Io, 'oku 'afio'i 'e he 'Otua 'a e ngaahi me'a kotoa pe, 'a e ngaue fulipe 'i he loto 'o e kakai, 'a e lea kotoa pe, mo e ngaue kotoa pe.

7. Te ne 'eke koa kiate kitautolu 'a e me'a kotoa pe 'oku tau fakakaukau'i pe fai?

Tali: 'Io, 'i he 'aho fakamui 'e 'omi 'e he 'Otua 'a e ngaue kotoa pe ki he fakamaau, mo e ngaahi me'a fufu, 'a e lelei mo e kovi fakatou'osi.

8. **'Oku 'ofa 'a e 'Otua kiate koe?**

Tali: 'Io, 'oku 'ofa'i 'e he 'Otua 'a e ngaahi me'a kotoa pe kuo ne ngaohi.

9. **Ko e ha ha me'a kuo ngaohi 'e he 'Otua?**

Tali: Na'e ngaohi 'e he 'Otua 'a e me'a kotoa pe 'i Hevani mo mamani, pea fakamuimui na'ane ngaohi 'a e tangata.

KO E VAHE 2: KO E NGAOHI 'O E TANGATA (Kalasi I)

1. **Na'e fefe 'a e ngaohi 'o e tangata 'e he 'Otua?**

Tali: Na'e ngaohi 'e he 'Otua 'a e sino 'o e tangata mei he efu 'o e kelekele.

2. **Pea na'e tupu mei he efu 'a hono laumalie?**

Tali: 'Ikai, he ko Sihova ko e 'Otua, na'a ne ho ki hono ava'i ihu 'a e manava mo'ui. Pea na'e hoko 'a e tangata ko e kakano mo'ui.

3. **Na'e ngaohi 'e he 'Otua 'a e tangata ke ha?**

Tali: Na'e ngaohi 'e he 'Otua 'a e tangata koe'uhi ke ne 'ilo'i 'a 'Ene 'Afio, mo 'ofa kiate Ia, mo tauhi ki ai. Ka na feangainga fiemalie mo 'Ene 'Afio 'o ta'engata.

4. **Na'e tuku 'e he 'Otua 'a e 'uluaki tangata mo e fefine ki fe?**

Tali: Na'e tuku 'e he 'Otua 'a e 'uluaki tangata mo e fefine ki he ngouetapu 'i 'Iteni.

5. **Na'e ngaohi 'a e tangata 'i he 'imisi 'o hai?**

Tali: Na'e ngaohi 'a e tangata 'i he 'imisi mo e tatau 'o e 'Otua.

6. **Na'e ngaohi 'a e tangata 'i he 'imisi mo e tatau 'o e 'Otua 'o fefe?**

Tali: Na'e ngaohi hono laumalie ke hange ko e 'Otua 'o ta'emate mo ma'oni'oni, pea ko e koto fiemalie.

KO E VAHE 3: KO E HINGA 'A E TANGATA. (Kalasi II)

1. **Pea na'e nofoma'u 'e he 'etau 'uluaki matu'a 'i he 'ena ma'oni'oni mo e fiemalie ko ia?**

Tali: 'Ikai, na'a na faiangahala ki he 'Otua, pea na to ai ki he mamahi.

2. **Ko e ha 'a e angahala?**

Tali: Ko e angahala ko 'etau fai 'a e me'a 'oku 'ikai taau mo e finangalo 'o e 'Otua.

3. **Ko e ha 'a e fekau na'e tuku 'e he 'Otua ki he 'etau 'uluaki matu'a 'i he ngoue 'i 'Iteni?**

Tali: Na'a ne fekau ke 'oua na'a na kai mei he 'akau 'o e 'Ilo-'o e-lelei-mo e-kovi.

4. **Na'a na tauhi 'a e fekau ko ia?**

Tali: 'Ikai, he na'a na kai mei he 'akau.

5. **Ko e ha 'a e kovi na'a na 'omi kiate kinaua?**

Tali: Na'a na tekatu'a mei he 'Otua, pea na'e fakamaau'i ki naua ke na mo'ua 'i ha mamahi mo e mate, pea na'e kapusi kinaua mei he ngouetapu ko 'Iteni.

6. **Pea na'e lavea ha ni'ihiki kehe 'i he 'ena angahala?**

Tali: 'Io, na'e lavea ai 'a e kakai kotoa pe 'o mamani.

7. **'O fefe 'enau lavea ai?**

Tali: He na'e tupu mei ai hotau fanau'i ko e angahala, 'o mo'ua ai foki 'i he mamahi mo e mate.

8. **Ko e ha hono 'uhinga 'a e pehe, 'oku fanau'i kitautolu ko e angahala?**

Tali: Ko e anga 'oku tau tupu mo kitautolu ko e fie fai ki hotau loto, pea ka ne ta'e'oua 'a e kelesi 'a e 'Otua, ko e kovi ai pe te tau hanga ki ai.

9. **'E ala ma'u 'a e kelesi ni 'e kitautolu kotoa pe?**

Tali: 'Io, ko e me'a 'i he Fakamo'ui, 'a ia na'e tala'ofa ki ai 'i he taimi na'e hinga ai 'etau 'uluaki matu'a.

KO E VAHE 4: KO E FAKAMO'UI 'O E TANGATA (Kalasi III)

1. **'E fakamo'ui fefe kitaua mei he angahala?**

Tali: 'Ia Sisu Kalaisi pe, ko e 'Alo 'o e 'Otua.

2. **Ko e ha 'a Sisu Kalaisi na'e fai ke fakamo'ui 'aki kitautolu?**

Tali: Na'ane hoko ko e tangata, na'ane pekia ko hotau fetongi, na'ane toetu'u mei he pekia, pea na'ane ha'ele hake ki he langi.

3. **Ko e lau ki hotau fakamo'ui, ko e ha hono 'uhinga?**

Tali: Ko hono 'uhinga 'a 'eni, ko 'etau ma'u 'a e fakamolemole 'o 'etau angahala, mo ha anga totonu, pea mo Hevani. Pea 'e ala ma'u ia koe'uhi ko engae kuo fai 'e Sisu Kalaisi ma'a tautolu.

4. **Pea te ne fakamo'ui koa 'a e kakai kotoa pe?**

Tali: 'E lava pe hotau fakamo'ui 'i he 'etau fakatomala pe, mo 'etau tui pikitai ki he 'Eiki ko Sisu Kalaisi.

5. **Ko 'eta fakatomala, ko e ha ia?**

Tali: Ko 'ete mamahi koe'uhia ko 'ete ngaahi hia, mo te fakamo'oni ki ai, mo tafoki mei ai, mo te kumi fakamolemole mei he 'Otua.

6. **Ko 'ete tui pikitai kia Sisu Kalaisi, ko e ha ia?**

Tali: Ko e tui pikitai kia Sisu Kalaisi ko 'ete tali 'ene ngaahi folofola, pea mo 'ete foaki kiate ia tokotaha kene fakamo'ui kita.

7. **Pea teke lava ke fai 'a e me'a ni 'e koe pe?**

Tali: 'E 'ikai teu lava ke fakatomala mo tui 'iate au pe, ka 'e tokoni'i au 'ehe 'Otua 'aki hono Laumalie Ma'oni'oni, 'o kapau teu kole kiate ia.

8. **'Oku fefe 'akinautolu 'oku 'ikai te nau li'aki 'enau angahala, 'o tui kia Sisu Kalaisi?**

Tali: 'Oku nofoma'u kiate kinautolu 'a e houhau 'a e 'Otua.

9. **Ko e ha 'oku 'ikai ke 'ave ai leva 'ehe 'Otua 'a e kau angahala?**

Tali: Ko 'ene tuku ha nau taimi ke fakatomala.

10. **Ko e ha ha me'a 'e hoko kiate kinautolu 'oku 'ikai te nau falatomala?**

Tali: Hili 'enau pekia, 'e kapusi kinautolu mei he 'ao 'o e 'Otua 'o ta'engata.

KO E VAHE 5: KO E FAKAMAAU MO E MO'UI KAHA'U (Kalasi IIII)

1. **'E fakamaau 'a e kakai kotoa pe 'amui?**

Tali: 'Io, 'e fakamaau'i kitautolu kotoa pe 'i he 'aho fakamui.

2. **Ko hai 'e nofo ke fakamaau'i 'a e kakai?**

Tali: Ko hotau 'Eiki ko Sisu Kalaisi, 'a ia na'akkne pekia ma'a tautolu.

3. **Ko e ha e me'a 'e hoko ki he kakai kovi hili 'a e 'aho fakamaau?**

Tali: Te nau 'alu ki he tautea ta'engata.

4. **'E tautea 'a e kakai kovi 'i fe?**

Tali: 'I Heli.

5. **Ko e ha e me'a 'e hoko ki he kakai lelei 'i he hili 'enau pekia?**

Tali: 'E hu 'a e kakai lelei ki he mo'ui ta'engata.

6. **'E ma'u 'a e mo'ui ko ia 'i fe?**

Tali: 'I Hevani.

7. **Ko e ha 'a e anga 'o Hevani?**

Tali: Ko Hevani ko e koto maama mo e kololia.

8. **'E anga fefe 'a e mo'ui 'a e kakai lelei 'i Hevani?**

Tali: Te nau mo'ui'aki 'a e fiefia haohaoa 'o ta'engata.

9. **Pea ko e ha 'e kakato ai 'enau fiefia?**

Tali: Koe'uhi he te nau 'i he 'Eiki ma'u ai pe.

10. **'E 'ikai koa te nau mamahi 'i ha taimi?**

Tali: 'E 'ikai ha momo'i mamahi 'a e kakai lelei 'i he Langi, 'e 'ikai ha'a nau masiva pe mamahi pe angahala.

11. **Ko e ha 'a e anga 'o e sino te nau ma'u?**

Tali: Ko e ngaahi sino 'e 'ikai mate, 'o alaanga mo e sino langilangi'ia 'o Kalaisi.

12. **Ko e ha 'a e me'a te nau fai 'i ai?**

Tali: Ko e fai fakamalo ki he 'Otua mo e ngaue ki ai.

13. **Ko e ha 'a e anga 'o 'enau ngaue ki he 'Otua 'i Hevani?**

Tali: 'Oku 'ikai ke tau 'ilo heni 'a e ngaue 'oku nau fai ki he 'Otua 'i Hevani, kae'oua ke tau 'alu ki ai.

14. **Kuo pau ke ke fefe koe'uhi ka ke hu ki he potu lelei ko ia?**

Tali: Kuo pau keu ma'oni'oni 'i hoku loto mo tu'a.

KO E VAHE 6: KO E LOTU MO'ONI (Kalasi IV)

1. **Ko e ha 'a e lotu mo'oni?**

Tali: Ko e lotu mo'oni ko 'ete ma'oni'oni 'i hoto loto mo tu'a.

2. **Ko e ha 'ete ma'ono'oni 'i hoto loto?**

Tali: Ko 'ete ma'oni'oni 'i hoto loto, ko hoto liliu 'e he Laumalie Ma'oni'oni 'ou 'ata'ataa ai mei he angahala, 'io, 'o 'ofa ki he 'Otua.

3. **Ko e ha 'ete ma'oni'oni 'i tu'a?**

Tali: Ko 'ete ma'oni'oni 'i tu'a ko e fai hoto fatongia ki he 'Otua mo e tangata, 'o fakatatau ki he Tohitapu 'a e 'Otua.

4. **Ko e ha hoto fatongia ki he 'Otua?**

Tali: Ko hoku fatongia ki he 'Otua 'a 'eni, keu lotu kiate Ia, mo 'ofa kiate Ia. Mo tauhi 'ene ngaahi fekau.

5. **Ko e ha ho fatongia ki he tangata?**

Tali: Ko hoku fatongia ki he tangata 'a 'eni, ke 'a'apa mo talangofua ki he 'eku ongo matu'a, ke faka'apa'apa kiate kinautolu 'oku ma'olunga

ʻiate au, ke lea moʻoni ai pe, pea ke faitotonu mo faiʻofa ki he kakai kotoa pe.

6. **Te ke lava ʻa e fuʻu meʻa ni?**

Tali: Ko ʻete maʻu ʻa e kelesi ʻa e ʻOtua, ko ia pe te te lava ai ke fai hoto fatongia ki he ʻOtua mo e tangata.

7. **Ko e ha ʻa e kelesi ko ia?**

Tali: Ko e kelesi ko ia ʻa e ʻOtua, ko e ivi ʻo e Laumalie Maʻoniʻoni ʻa ia ʻoku lave mai ki hotau loto ʻo fakamafai kitautolu ki he meʻa ʻoku ʻikai ke tau mafai ki ai.

8. **Ko e ha ʻa e founa ʻe maʻu ai ʻa e kelesi ʻa e ʻOtua?**

Tali: Ko e founa ke maʻu ai ʻa e kelesi ʻa e ʻOtua ko e lotu fakamatoato ʻi he lilo pea ki he falelotu.

9. **ʻOku fou ʻia hai ʻetau maʻu ʻa e Kelesi ʻa e Laumalie Maʻoniʻoni?**

Tali: ʻIa Sisu Kalaisi ko hotau ʻEiki mo Fakamoʻui.

KO E VAHE 7: KO SISU KALAIKI MO E TAMAIKI (Kalasi VI)

1. **ʻOku tokangaʻi ʻe Sisu ʻa e tamaiki iiki? ʻ**

Tali: Io, he naʻa ne folofola mai, Tuku pe ʻa e kau tamaiki ke nau haʻu kiate au, pea ʻoua ʻe taʻofi kinautolu.

2. **Naʻa ne tamasiʻi ʻe ia?**

Tali: ʻIo, pea ʻoku fakamatala ki he ʻene tamasiʻi ʻa e ongo Kosipeli ʻa Matiu pea mo Luke.

3. **Pea ʻoku tau ʻilo nai ha meʻa kia Sisu lolotonga ʻene tupu hake?**

Tali: ʻOku fakaha ʻe Luke naʻe ʻilo ia ʻi he Temipale ʻi Selusalema, feʻunga mo ʻene hongofulu-ma-ua taʻu.

4. **Ko e faʻifaʻitakiʻanga ia ki he fanau ʻi he ha?**

Tali: 'Oku tu'u 'i he Tohi, na'a ne lalaka atu 'i he poto, pea na'a ne anganofo ki he'ene matu'a.

5. **'E ala ma'u 'e he tamaiki ha tapuaki mei he 'Eiki ko Sisu?**

Tali: 'I he 'omi mu'a 'a e tamaiki kiate ia, na'a ne hapai kinautolu, 'o 'ai hono nima ki ai, 'o fu'u tapuekina.

6. **'Oku ongo nai kia Sisu ha lea 'a e tamaiki?**

Tali: Na'a ne lelei'ia 'i he kalanga HOSANA 'a e tamaiki 'i he Temipale.

7. **'E lava 'e he tamaiki ke 'ilo 'a e folofola?**

Tali: 'Io, he na'e maheni 'a Timote mo e Tohitapu talu 'ene valevale.

8. **Ko e ha 'a e folofola 'a e 'Eiki na'e kau ki he tamaiki 'i he'ene teu ha'ele hake ki he langi?**

Tali: Na'a ne folofola ki a Pita, fafanga si'eku fanga lami.

9. **'E lava 'e he tamaiki ke ma'u 'a e Laumalie Ma'oni'oni?**

Tali: 'Io, he na'e tala'ofa 'a e 'Otua ke hua'i mai Hono Laumalie ki he kakai kotoa pe, pea mo 'ene tapuaki ki he fanau 'a hono kakai.

10. **Ko e ha 'a e faka'ilonga 'oku ha ai ko e 'Eiki ko e Fakamo'ui 'o e tamaiki foki?**

Tali: Ko e Papitaiso 'o e tamaiki ki he Huafa 'o e Tamai mo e 'Alo mo e Laumalie Ma'oni'oni.

11. **Ko e ha 'a e Huafa 'o e Tamai mo e 'Alo mo e Laumalie Ma'oni'oni?**

Tali: Ko e Huafa ia 'o e 'Otua tofu-pe-taha kae toko Tolu 'a ia 'oku ne 'afio 'i he Kololia 'o ta'engata.

Talamonu

1 Sione 4:4, "Si'i fanau, 'oku mei he 'Otua 'a kimoutolu, pea kuo mou ikuna 'a kinautolu; koe'uhi ko ia 'oku 'iate kimoutolu 'oku ma'olunga 'iate ia 'oku 'I mamani"

'Oku ou faka'amu heni ke 'oatu 'ae popoaki talamonu ko 'eni, ki he kau Pule Lautohi Faka- Sapate 'oe Siasi moe kau fai lautohi ke 'iate kimoutolu 'ae Laumalie Ma'oni'oni 'I he ngaue mamafa kuo mou pole kiai, ka ko hono tōkaki mo fakaulo 'ae maama 'ae folofola 'ae 'Otua 'I he loto moe laumalie 'o 'etau fanau. Ke kau 'ae 'Eiki he langa mo'ui 'e fakahoko he ta'u ni.

Ofa atu moe Faka'apa'apa lahi

Palesiteni 'oe Siasi: Rev. Kiopeti Mahina

